

პირველს ამათგანს, ე, ი. შუთაიძის
სასულიერო სასწავლებლის ზედამხედ-
ველ-მოსწავლეებს, მოვახსენებთ, რომ
ჩვენთვის ძალით სასიამოვნო იქნება,
თუ საჩივარს დაიწყებენ, და უფრო სასია-
მოვნოდ დაგვრჩება, თუ არცერთი ის
ფაქტი, რომელზედაც „ღრმებაში“ იშე-
რებოდნენ და რომელიც იმათ თავისი
შეუჩაცხოვად მიუღიათ, არ გამართ-
ლდება, რადგან გაშინ დამტკიცდება,
რომ სხენებული სასწავლებლის საქმე
მართლა კარგათ მიღის და მასწავლებელ-
ნიც სამაგალითონი არიან.

სუნიელუროთ, ჩევნ დიდი, ძლიან დიდი
ეჭვი გვექვთ, არათუ ეჭვი, დარწმუნებუ-
ლიცა ვართ, რომ ეს იმათი სანატორელი
მოლოდინი არ შესრულდება.

მეორე, უფ. რიაბჩინსკი გვწერს, რომ
თქვენი ხანელი კორრესპონდენტის სა-
ხელი გვაცნობეთ, საჩივარი უნდა და-
ვიწყო იმაზედო, თორემ თქვენ გიჩივ-
ლებთო. ამას არაღა უნდა უთხრათ? არა-
ფერი, სრულიად არაფერი. ძორრესპონ-
დენტის დასახელებას საჭიროთ არა
ვთვლით, და უფ. რიაბჩინსკის რაც ერ-
ჩიოს, ისა ჰქნას...

* * ბაზეთი „მაკაზი“ გვაცნობებს,
რომ ციხის-ძართან დაჭრილებისათვის
შითელი ჯერის საზოგადოებას გუაგზავ-
ნია ხუ-შანში და ოზურგეთში თბი-
ლი ტანისამოსი, სავა-და-სხვა ხორაგეუ-
ლი და 30 პავოზა ავათმყოფებისა და
დაჭრილების გაღმოსაყავანა.

* * * მუთაისილამ მოგვივილა ჩეენ შემ-
ლები შენიშვნა:

„ ୧୩ ଲାମଦ୍ରେନିମ୍ବ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଫିନାର ହେବେ
କ୍ଷାଲୀଙ୍ଗି ମିଳିପାଲୁ ପୂର୍ବଲାଭ-ତ୍ରୀଣ୍ଯପ୍ରେମ୍ଭ-
ଲି ଉପରେ ଥିଲା ୧. ୮—ଶ୍ରୀଲିଙ୍କା ଲେଖକଙ୍କା
ସାମ୍ରାଜ୍ୟରେ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କର ମିଳିଷ୍ଟେଲୁ ମିଳିପା-
ଲ୍ଲାଭପାଇଲା ! ..

„რომეალები ამბობდნენო, გამივრნას,
რომ „მიცვალებულზე ან სულ ნურას
იღუვი, ან თუ იტუვი, კეთილად მოიხ-
სენიორ“. მაგრამ როგორ არა ესთქა,
გატონო რედაქტორი, რომ ცხონებულს
მიცვალებულს ებარა სამღვდელო პირე-
ბის ქვრივებისა და ობლების 3,000 გა-
ნეთი ვენებისა და ერთ-დროებითი შე-
წევნისათვის ფული და ეს ფული იმის
მიცვალების შემდეგ ერთი კაპეიკიც აღარ
აღმოჩნდა! ამბობენ, რომ მიცვალებულს,
როგორც საცკლესით ხაზინადარს, სხვა
ფულის ებარა ეყდლესისაო და ისიც
გაჰქიმა...“

* * ჩეენი ახალი გაზეთი (?) „ოფი-
ლისის ბანკერადებანი“ გვაუნაბებს, რომ
1 აპრილს გაზით გაანათებენ პირველად
გასაშინჯავათ სოლოლაკის ხუთ ქუჩა-
საო. ვანჩები და სხვა მოწყობილობა
გაზისათვის ამ ფასად მზად არისო.

ნეტავი იცოდეთ, უ. რედაქტორო, თუ
ა უბედულება აღვება თვითმისის სემი-
არიის შეგირდებს, როდესაც რამე იძეჭ-
ება სემინარიაზე გაზითებში. თქვენ ვერ-
არმოიდგენთ იმ წამებას და ტან-
კას.

ამას წინეთ ორიოდე სიტყვა იყო
აბეჭდილი, — პური ცუდი ეძლევა შაგი-
ოდებათ და არც სამყოფით. რაც ტან-
კა ამაზე შაგირდებს მიაყენეს, დარწმუ-
ლით, რომ იცოდეთ, თქვენ არავერს
რ დაბეჭდავთ ცუდს ჩვენს სემინარია-
ე... პის ნაირი ჩვენება შეადგინეს და
თაწერინეს ხელი შაგირდებს; ამ ჩვენე-
აში შაგირდები ამბობდნენ, რომ არა
უ პური, მანნაც კი გვეძლევათ! მაშ-
ას იზამდნენ? დიღათ სწუხდნენ ამისთა-
ა ძალა-უნებური ჩვენების ჩამორთმევა-
დ, მაგრამ ვინ წაეიღოდა ინსპექტორის
ინააღმდეგ? ზამოვიდა ერთი შაგი-
ოდი და არა თუ მოაწერა ხელი, არა-
დ იმისთანა სიტყვები დაწერა, რომ
ამოჩენა არსად არ შეიძლებოდა!.. მას
ძალაფერი უთხრეს და ამით განთავი-
ულდნენ ყველა შაგირდები.

• მრთ უფროსთაგანს ეთქვა შაგირდები-
ათების:

” — რედაქტორები ყველა წაშემცი-
რები არიან; ისინი სამღრთო წერილი-
ა-მებრ კი არ მიიღებენ საჭმელსა; იმ-
ენს სჭამენ, რამდენსაც მათი კუჭი მოი-
ხოვს! თქვენ ზამინი ჭამას აქვდამ
ენდა შეეჩიოთ!“

და, რამდენი ამისთვის სიტუაცია ქვემის
ხაგირდება! ისინიც ფარისევლურათ აფე-
ხებნ პარში და ვითომც მთა ქადაგებას
ლიერ ისმენენ. აი საიდამ იბადება
ფარისევლური ქცევა სემინარიელებში!..

ახლო ხანათ იყო კიდევ გაზითში
არიოდე სიტუაცია ნათქვამი ერთ მომკედალ
ხაგირდზე, რომელიც მოუკელელობით
ოკედაო. მიკვირს—რა დასაბეჭდი იყო
ს ამბავი! განა მაგისთანა ამბები ცოტა
დება ჩვენს კურახეულ სემინარიაშინ
ემსიქ ყოფაში ი რა მოხსეა:

მრთი ძრიელ ჯანმთელი შავირდი, ვარათ ცხადაძე, უკანასკნელი ქლასის მაგირდი, გახდა ავათ ხურებით (სახა- ლით). სამი დღე დოქტორზე ვიარეთ დ- რერ ვიშოვეთ. ბოლოს გაგრედა და მა ლილიდამ აკოშკაში ვარდებოდა. სულ კეცხლი შემოეკიდა. სტოროვებმა კარ- ია მაგრათ უკულმა ხელებით დაკარე- ლოვინზე ასე. რომ წამოჯდომაც არ მექძლო. შმაწვილმა მოინდომა ზეზე წა- მოდგომა, მაგრამ ხელები დაკარული ჰქონ- და რეინის კრაოტზე და, რასაკირეველია ვერ წამოდგებოდა. მერე დაუშინა თავ-

საწყალმა კრიოტის რეკინაზ და იმდენი
უჩტეა, სანამ არ მოკვეთა. მისმა საკო-
დავობამ დაგვწევა, მაგრავ-ს მას ურჩიალით,
რომ ყველა ავათ ვიყავით და სტორო-
შებს და ფერშალს კი ეძინათ. მოვიდა
საწყალი მამა ამ შეგირდისა და უჩტა გე-
ყურებით — რა ამბავს ჩადიოდა. ინსპექ-
ტორმა უთხრა, (მაშინ ინსპექტორათ
არხიმანდრიტი გვყვალა), რომ შენი შვი-
ლი ღვთის განგებით გარდაიცვალა,
თორემ ხომ იცი აქ არ მოკვდებოდა მო-
ულელობითო!

შეორებ მაგალითი: ერთი ავათმყოფი
შაგირდი შემოიყვანეს ღოშპიტალში
საღამოზე ექიმმა ნახა და სთქვა, რომ
არა უშავს-რაო. რაღაც წამალი მაინც
დაუნიშნა. შეაღამის ღროს დაალევინეს
წამალი. ღილას სტოროვება ბულგი მიუ-
ტანა და უთხრა, შეინახეო. ავათმყოფ-
შა ხმა არ გასცა. პირისასაბანათ წყალი
მიუტანა; არც მაშინ გასცა ხმა. დაუწყო
ღვიძება; მაგრამ მეტი შენი მტერი ნუ
არის,—საწყალი გაშეშებული იყო!... ძა-
ლიან მოინდომა ექიმმა გაეჭრათ და შე-
ეტყო ამისთანა მისი უეცარი სიკვდილი,
მაგრამ ნება არ მისცეს.

Թառե Տագան

ଶେଷିବାରେ ତାମନ୍ଦାରେ
ଡଲ୍‌ମଣିଙ୍କ ପୁରୁଷୁଳୀ ଗାହେତିବି ସା-
ଞ୍ଚଗାଲାଟ ଉପରେ କ୍ଷେତ୍ରରେ କାହିଁଏହିରେ କାହିଁଏହିରେ
ଏହି ଅମିନାନବାନ୍ଧେଲାପ ମାଲୋନା ପୁରୁଷା ଶ୍ରୀରୂ-
ପଣ୍ଡନେ; ମାତ୍ରା ଯୁଧାଲଙ୍ଘରେ ତାମନ୍ଦାରେ ଶିବାଜୀ
କିମ୍ବାକିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

ନେତ, ଏହାର ପ୍ରକାଶିତ ଗୀତରେ ଏହାର ମାତ୍ରରେ ଏହାର
ନେତ, ଏହାର ପ୍ରକାଶିତ ଗୀତରେ ଏହାର ମାତ୍ରରେ

publique Française“ და „Journal des Débats“, რომელთაც პოლიტიკურ საქმეებში დიდი განვითარება აქვთ საფრანგეთში, რუსეთსა და სამალეთს შეუძლია შერჩევის თაობაზე თითქმის ერთნაირის პაზრისანი არიან: ერთოც და მეორეც იმას ამტკიცებს, რომ რუსეთსა და სამალეთს არ შეუძლიანთ ისეთი პირობა შეკრან, რომელმაც 1856 წლის პარიჟის ტრატი და არმოვითს; ამ ტრატატის დარღვევაში ან შეცვლაში ყველა იმ სახელმწიფოებს აქვთ ხმა, რომელთაც თვით ტრატატს ხელი მოაწეროს.

მს პაზრი რუსულ გაზეთებს ძალიან არ მოსწონთ; ისინი ამტკიცებენ, რომ პარიჟის ტრატატი დიდი ხანია დარღვეულია; ჩეკინ ვერ დაგვიშლოთ, რომ ჩეკინის გამარჯვებით ვისარგებლოთ და ჩეკინი განზრახვა არ შევასრულოთ.

ზახ. „Republique Française“ ერთს თავის მოწინავე სტატიაში ამბობს, რომ ყველას ის ემჯობინება, რომ დარღვეულია; ჩეკინ ვერ დაგვიშლოთ, რომ ჩეკინის გამარჯვებით ვისარგებლოთ და ჩეკინი განზრახვა არ შევასრულოთ.

— ვენის გაზეთს „Tagblatt“-ს წერენ სტამბოლიდამ, რომ, როგორც ისმის, რუსეთის განზრახვა ის არისო, რომ, თუ შერიცებაზე ჩამოვარდა ლაპარაკი, ამ საგნისათვის რუსეთისა და სამალეთის წარმომადგენლინი მდესაში მოგროვდნენ და ეს საქე იქ გაათვალისწინო.

აზის ბრძოლის ველიდამ

რუსეთის მხრით ამ იმის განმავლობაში, მერიპის, და აზის ბრძოლის ველზე, როგორც ოფიციალური გაზეთი გვაცნობებს, სულ 89,304 კაცი დახუცილა და დაჭრილა.

ზაზეთი „Globe“-ის № 23-ში დაბეჭილია შემდეგი დეპეშა 21 იანვარს ხუცნიდამ განვაენილი:

„როგორც ნამდვილად შეკრებილის ცნობებიდამ აღმოჩნდა, 18 იანვარს, ცინის-ძირთან ბრძოლის დროს, ჩეკინის მხრით სულ დახოცილა და დაჭრილა: 36 აფიცერი და 1,223 სალდათი და მილიციონერი. ცენ-მაიორს შელემეტივეს გარდა ამ ბრძოლაში მოკვდა 8 თბერაფიცერი.“

ინგლისური გაზეთის „Times“-ის კორესპონდენტი იწერება 3 იანვარს არზუმიდამ:

„მე შევიტყვ, რომ იმ სოფლების მცხოვრებლები სადაც რუსის ირჩევულიარული ჯარები დგანან, ძალიან შეწუხებული არიან ამ ჯარებისაგან. ვინც კი მოდის აქ, არზუმში, ახლო-მახლო სოფლებიდამ, ყველა სჩივის, რომ ყაზანი-რუსები და მილიციონერები გვაწივებენ, სახლ-კარს გვიმტვრევენ და საჭელ-სამელს გვარომევენ. ასე ამბობენ

და არ ვიც კი — ნამდვილია ეს ამბავი, თუ არა.

„შემას წინათ იზმაილ-ფაშაში მუსსა-ფაშაში შეწუხული გაგზავნა არზუმიდამ რუსების თავს-დასაცემად; ამ ატრიალს პატრა შეტაკება ჰქონდა მტერთან და მაღლი ისევ არზუმში დაბრუნდა.

„შემდეგ თვითონ რუსებმა მოინდომეს წინ გამოწევა და არზუმიდის ერთი სიმაგრის პირ-ლა-პირ ზარბაზნების დაყენება, რომ შემდეგ დაუშინონ ამ ციხეს. მაგრამ ამ ღროს სამალოს ჯარი გვეიდა არზუმიდამ და დაუშალეს რუსებს ამ განზრახვის შესრულება.“

ვერცის ბრძოლის ველიდამ

შემას წინათ იწერებოდნენ, რომ ვიღაც ინგინერებმა და აფიცერებმა დახედეს სტამბოლის სიმაგრები და გამოაცხადეს, რომ ეს სიმაგრები აღვილად შეწერებენ მტერს და არ შემოუშვებენ იმას სტამბოლშით.

ახლა კი იწერებიან, ვითომც ეს სიმაგრები ისეთ ნაირად მოშორებულნი არიან ერთი მეორეზე, რომ გაჭირების ღროს ერთმანეთს ვერ მიეშველებიან იმათში მყოფი ჯარებით და ამის გამო სტამბოლის დაცუისთვის უკანასკნელი 200,000 ჯარი და 400 ზარბაზნი არის საჭირო, მდებარეობის და მენობა-დაკარგულია, რაღაც რამდენჯერმე იყვნენ ისინი რუსებითავაგონ დამარტებული. სულეიმან-ფაშის ხელ-ქვევით ამ ჟამად 24,000 კაცამდინ იქნება. ზღვის აღმირალი განსორბ-ბერი უკანაგან წარაგები წარიდა იმ განზრახვით, რომ ეს ჯარები ზალიპოლში ან სტამბოლში მოიყვანოს.“

ვერცუზულ გაზეთს „Le Temps“-ში იწერებიან 15 იანვარს:

„რუსებიაში დამარტებული სულეიმან-ფაში ზღვის ნაპირას მიეიდა თავის ჯარებით. ვე, ჯარი, როგორც ამბობენ, შეძლ-მიხილი და მენობა-დაკარგულია, რაღაც რამდენჯერმე იყვნენ ისინი რუსებითავაგონ დამარტებული. სულეიმან-ფაშის ხელ-ქვევით ამ ჟამად 24,000 კაცამდინ იქნება. ზღვის აღმირალი განსორბ-ბერი უკანაგან წარაგები წარიდა იმ განზრახვით, რომ ეს ჯარები ზალიპოლში ან სტამბოლში მოიყვანოს.“

„Times“-ში დაბეჭილია შემდეგი ტელეგრამა 14 იანვარს სტამბოლიდამ მიღებული:

„ზუშინ ბრიტანიის ფლოტი შემოვიდა დარღანელის წყალში; ფლოტის უფროსი იყო აღმირალი ბორნბი. ფლოტი გახერდა პირ-ლა-პირ სულთანის ნავსაღურსა და ციხესთან, რომელიც 16 ვერსზედ მდებარებს დარღანელის შესავლიდამ. სულთანის დახერდა აღმირალის თავის მმართებლობის ბრძანება, რომ ისევ უკან დაბრუნდეს და, სანამ ახალ განკარგულებას არ მიიღებს, ბეზიეს ნავსაღურში იყოს გაწერებული.“

სტამბოლები კორიესპონდენტი გაზეთის „Indépendance Belge“-ის ამბობს, რომ თუ ვინიცება მდებარეობით იძულებული შეიქნება, რომ უნებურად და თანხმდეს იმაზედო, რომ რუსების ჯარები და საბერძნეთთან შეერთება.

მა სტამბოლში გაიარონ და ერთი დღე და ლამე გაათიონო, ძალაში აღმარტინული შეიძლებათ, რომ აქ ერთ საშინაო სისხლის-ღრია მოხდეს, ასეთი კანკრინი არიან. ასეთ კანკრინი არიან სამაგრის ბაზების დასანახვად სტულს რუსი და საფიქრებელია, რომ ის გულ-გრილად ვერ მოითმენს, რომ იმის სატანტო ქალაქი ასეთ ნაირად გააუსატუროს იმის მამაკანი კედინებელ მტერმათ.“

უცხო ქვეყნები

ოსმალეთი

შეელა უცხო ქვეყნის გაზეთები ერთხმად იწერებიან, რომ სტამბოლის სატახტო ქალაქს სტამბოლში ამ ქამად ხალხი ძალიან აღერთობული არის და რუსები ვინიცება და მუსარდებათ.

ამბობენ, რომ თვითონ ხონთქარიც მომზადებული არისო, რომ საქართველო წავიდეს სტამბოლიდამ, თუ ვინიცება შერიცება არ მოხდა და რუსის ჯარები ამ ქალაქს მიუახლოვდათ.

განსაკუთრებით ხშირად ახდენენ თურქები უწესობას სტამბოლში მყოფი ჩეკიზები; და ამის გამო მთავრობამ გამოსუა კანონი, რომ ჩეკიზებს არა აქვთ უფლება ხანჯალი, ხმალი და სხვა რამი იარაღი ატარონ, როცა ქუჩებში დაიარის.

— მრთი ფრანცუზული გაზეთი გვაცნობებს, რომ სტამბოლში მყოფ სოჭიებმა მოიყარეს ერთს მეტითში თვე, სხვა-და-სხვა სახელმწიფო საქმეებზე დილაპირებას და სხვათა შორის გადაწყვეტილება, რომ, თუ ვინიცება რუსები შემოვიდნენ სტამბოლში, ქალაქს ცეცხლს წაუკიდებთ და მივატოვებთ.

საბერძნეთი

მოგეხსენებათ, რომ საბერძნეთმა 12,000 კაცი გაგზავნა თესალიაში და მპირში იმ განზრახვით ერთობა მეტითში თვე, რეინიცები; და ამის გამო მთავრობამ გამოსუა კანონი, რომ ბერძნები ისმალების და ასეთი შემოვიდნენ სტამბოლში, ქალაქს ცეცხლს წაუკიდებთ და მივატოვებთ.

ნემცეური გაზეთი „Press“ გვაცნობებს ახლა, რომ ბერძნის ჯარები მდებარეობისაგან შეიძლება თავის მთავრობისაგან ბრძანების მოღებას მოელინონ.

— ძალის კუნძულის ახლად არჩეულმა ნაციონალურ ტრებამ გამოაცხადა თავის ქვეყნის დამოუკიდებლობა მდებარეობისაგან ბრძანების მიღებას მოიღონ.

